

УДК 657

Яцко М.В.

к.е.н.

*доцент кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

ДО ПИТАННЯ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Економічна невизначеність для суб'єктів господарювання породжує дисбаланс в економічній діяльності, з одного боку суб'єкти підприємництва прагнуть отримати максимальний прибуток, а з іншого – сплатити менше податків. Але в цій тенденції особливе місце займають підприємства державного сектору економіки з огляду на те, що прибуток, як правило, зараховують до доходів бюджету.

Тому для таких суб'єктів, притаманним є підвищений ризик неправомірного використання ресурсів чи службового становища. А це, в свою чергу, викликає потребу у посиленні контрольних функцій.

Метою цих тез доповіді є необхідність привернення уваги до питань аудиту підприємств державного сектору економіки та дослідження проблемних аспектів у процесі його здійснення.

Реформування всього сектору державного управління в Україні в останні роки стало підґрунтям для впровадження нових методів управління не тільки в органах влади, але й для суб'єктів державного сектору, що займаються підприємницькою діяльністю. Зокрема, в Україні для державного підприємництва запроваджено проведення незалежного аудиту. Так, Кабінетом міністрів України встановлені критерії до вибору аудиторських фірм для суб'єктів господарювання державного сектору економіки, зокрема окремо для суб'єктів господарювання вартість активів яких за минулий звітний період більше 2 млрд. грн. (або чистий дохід більше 1,5 млрд. грн.) та для суб'єктів господарювання вартість активів яких більше 250 млн. грн. [1].

Тобто, держава в особі державних підприємств, що працюють на комерційному господарському розрахунку буде залучати до аудиту своєї звітності незалежних аудиторів, відмовляючись від традиційних контролерів Державної фінансової інспекції (в минулому – КРУ на даний час – ДАСУ), які, в основному, здійснюють перевірки законності витрачання бюджетних коштів.

Перехід до незалежного аудиту пов'язаний із рядом факторів:

1) зміни філософії державного управління, відхід від методу «батога та пряника» та перехід на методи управління більш високого рівня, з більш високою результативністю;

2) перехід суб'єктів державного сектору, що працюють на госпрозрахунку на Міжнародні стандарти обліку та звітності;

3) необхідність посилення ефективності діяльності державних підприємств за рахунок надання рекомендацій незалежними аудиторами;

4) необхідність виявлення зловживань та корупції в управлінні державним сектором у цій частині.

Це цілком закономірний етап розвитку економіки ринкового типу із направленням на соціальну сферу. Проте, існують значні ризики, що можуть зробити такі намагання неефективними для суб'єктів, що не становлять регулювання в Постанові Кабінету міністрів [1]. Для того, щоб такий аудит фінансової звітності підприємств державного сектору не був формальний, є необхідність в тому, щоб залучати аудит фірми з певним рівнем досвіду. Досвід на ринку аудиторських послуг більше 15 років буде свідчити про те, що така фірма залучає кваліфікований персонал до надання аудиторських послуг, а також цінує свою репутацію, що зменшує комерційні ризики такого суб'єкта господарювання.

До суб'єктів господарювання державного сектору економіки в частині групи 1 та групи 2 Постанови [1] належать, як правило, до великих підприємницьких структур із стратегічним значенням, де особливо треба впливати та коригувати ефективність управління. Саме на таких підприємствах є найбільші корупційні ризики.

Для суспільства ефективність заходів залучення незалежного аудиту буде високою тоді, коли з'являться гучні справи із зловживанням та неправомірним використанням майна державних підприємств.

Отже, неефективність державного управління підприємницькими структурами притаманна багатьом економікам світу, в т. ч. за 25 років незалежності України, з певним рівнем впевненості, можна те саме сказати і для України. Тому залучення професійних аудиторів до контрольних функцій повинно показати корисний ефект у вигляді збільшення прибутків та економічної самостійності суб'єктів господарювання державного сектору у майбутньому.

Список використаних інформаційних джерел

1. Деякі питання проведення аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки: Постанова від 4 червня 2015 р. № 390. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248248066>